

Hvad mor har fortalt mig om sine aner, forældre og sin ungdom.

Mors familie stammer fra Vestslesvig fra området Ravsted, i nærheden af Løgumkloster, til Drelsdorf ved Bredstedt og var bønder, rådmænd, præst, kniplingshandlere og håndværkere.

Fordi mor selv var uden mor og for størstedelen er blevet opdraget hos en bror til sin kort efter fødslen afdøde mor (7), har hun aldrig kunnet fortælle meget om sin familie. Hun vidste kun, at hendes ene oldefar i 40 år havde været præst i Rodenäs. På grund af dette udsagn lykkedes det os efter meget arbejde at udforske noget mere. Bøgerne af Pastor Claus Rolf "Geschichte des Kirchspiels und Fleckens Hoyer", og Pastor N.A.Jensen "Godt Mod", har i den forbindelse været til stor hjælp. Således kan én gren følges tilbage til 1678, til rådmanden Andreas Boysen i Højer. Hans barnebarn, rådmanden Hans Boysen (108) havde 5 børn, 3 sønner og 2 døtre. Den ældste, Boy Hansen Boysen, giftede sig med Geske Marie Outzen i Emmelev, og fra dette ægteskab udgik den kendte biskop på Lolland – Falster, Peter Outzen Boysen. Den næstældste søn, Andreas Boysen (54), blev gift med Ann Jacobs Outzen fra Ravsted, hvor han var sognefoged. Fra dette ægteskab stammer mors(3) oldemor(27), som så i 1782 blev gift med pastor Peter Hansen(26) fra Drelsdorf ved Bredstedt. Sandsynligvis har de to lært hinanden at kende gennem fætteren fra Emmerlev, den senere biskop, da begge præster har studeret i Kiel. Den yngste søn, rådmand Christian Boysen, fik den store gård her i Højer og giftede sig med en Helena Frands Jensen. De havde en søn, der forblev ugift og en datter, som giftede sig med en fætter fra Emmerlev. Af deres børn overlevede kun en datter. Hun var den sidste direkte efterkommer af Boysen-familien her i Højer. Boysen-gården blev solgt, da hun blev gift med en Mathiesen, og en lille rest deraf er i dag karetmager Adolf Petersens besiddelse.

Bedstemors oldefar var præst på Hallig Hooge fra 1787 – 1791 og derefter i over 40 år præst i Rodenäs, hvor han døde som "Consistorialrat" i 1840. Hendes oldemor døde allerede nogle år tidligere. De havde 3 børn; en datter, som meget tidligt blev enke og holdt hus for sine forældre.. En søn, der var snedker og mors bedstemor(13), der ca. 1820 blev gift med landmanden Peter Andreas Carstensen i Nykirke. De havde 3 sønner og den næstældste, Peter Hans Carstensen, født 1824 i Nykirke, blev far til hende, efter at han ca. 1860 var blevet gift med hendes mor, Christine Hemsén, født 1832 i Nykirke.

Mors far(6) var udlært som maler, glarmester og musiker. Han spillede violin og klarinet og skal have spillet særdeles godt. Han ville gerne have lært mor at spille på violin, men hun ville ikke, fordi det dengang gjaldt for usømmeligt, når en ung pige spillede violin.

Mors mor stammede fra en de gammelkendte, dygtige bådbygger- og landmandsfamilier Hemmsén i Nykirke, Nordosterdeich. Hemmsénhuset var det ældste i Nykirke, som mors fætter og plejebroder, Christian Hemmsén har fortalt mig. Hans bedstefar havde fortalt ham, at efter inddigningen af "Gotteskoog", ca. 1618, havde en forfader bygget det første hus, som i dag er stald. Han var nemlig blevet ansat som fåre- og kvæghyrde. Senere havde han giftet sig og var sandsynligvis begyndt med at bygge både. Med tiden var det blevet til et rigtigt beboelseshus med større stald, lade og værksted.

Hemmsén-bådene var kendt som solide både, som de hurtigst sejlede og som de både, der var lettest at stage. Desværre hørte bådbygningen op, da marskene blev afvandet, og således driver familien Hemmsén i dag kun landbrug. En af deres sidste både, som sandsynligvis i sin tid blev bygget til kunstmaleren Nolde, befinder sig på Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. Dette museum har i 1973 udgivet en bog af Andreas Møller med titlen "Både og bådsfolk i marsken", som på en meget indtrængende måde fortæller om livet i

marsken dengang og viser billeder fra den tid, hvor kun vandet og om vinteren isen gjorde færdsel mulig. I denne bog omtales familien Hemmsen ofte.

Mors mor døde en måned efter hendes fødsel. Da det var vanskeligt at få en husholderske, blev hun hovedsaligt opdraget hos onkel Martin, en bror til hendes mor, og tante Lise, hans kone, og der har altid bestået et meget godt familieforhold, også i forhold til hendes fætre Christian og Lütje. Mor havde en 6 år ældre søster, som desværre allerede døde i sit 24. år i 1892, og da hendes far døde i 1897 var hun alene. Hendes forhold til onkel Martin og tante Lise blev endnu tættere.

Såvidt jeg kan huske, boede mor 1-2 år sammen med sin far i Tønder, nærmere bestemt i huset i Vestergade., hvor købmand Manø's forretning befinder sig. Hos købmand Olufsen på torvet var hun ansat et år, et halvt år på kroen i Fegetasch i Nykirke og nogle år hos sine plejeforældre onkel Martin og Tante Lise. Et par år var hun sammen med sin veninde, Anna Nielsen ansat i en Modeforretning i Flensborg, hvor hun ødelagde sine øjne i den mørke systue, og allerede i sit 70. år var hun næsten blind på begge øjne. Her har hun sikkert ofte været til koncerter eller i teateret, for da vi i 1928 fik vores radio, blev vi forbavsede over, at mor kendte så mange melodier og tekster. Mange af teksterne til dansemelodierne på hendes tid har hun sikkert lært af sin far. I året 1899 lærte hun så far at kende; han var dengang landpostbud i Emmersböl. De blev forlovet, blev gift 30.9 1900 i Nykirke og flyttede til Gråsten.

Det var dengang skik og brug, at en brud forærede sin forlovede en halvlång merskumspibe med sølvklås, således også mor. Denne pibe har far altid holdt i ære, røget meget på den, og da far døde, arvede jeg den.

Mors far havde sin egen lille lejlighed, og efter hans død blev den største del af hans ejendele solgt på auktion, også hans musikinstrumenter. Mange år senere, da nogle af os børn gerne ville have lært musik, sagde mor til mig, at det gjorde hende ondt, at hun havde solgt sin fars meget gode violin. Men hun havde været bange for, når hun engang blev gift og fik børn, at de eventuelt også blev musikere, og at de så, som næsten alle musikere på den tid, oftere ville få sig en tår over tørsten. Derfor solgte, for hun havde ofte måttet ærgre sig over sin far.

Blandt de ting, som min mor beholdt, var et smukt chatol, som min søstersøn, Jørn nu har; hendes fars militærsangbog, af hvilken der fremgår, at han har aftjent sin værnepligt ved "1sten 6digen Batteri der Schleswig-Holsteinischen Artilleri Nr. 113. Denne sangbog har min bror Peter. Mor havde også sin fars krigsorden fra 3-årskrigen 1848-51, som desværre er bortkommet. Desuden havde hun et meget smukt pibebræt med et korsstingsbroderi med sine forældres initialer på fædrene side, indrammet i glas, som min bror Willi nu har. Af de samme bedsteforældre har jeg et segl med initialerne P.A.C.